

32008D0157

L 51/4

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

26.2.2008.

ODLUKA VIJEĆA**od 18. veljače 2008.****o načelima, prioritetima i uvjetima sadržanim u Pristupnom partnerstvu s Republikom Turskom i stavljanju izvan snage Odluke 2006/35/EZ**

(2008/157/EZ)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 390/2001 od 26. veljače 2001. o pomoći Turskoj u okviru pretpristupne strategije, posebno o uspostavljanju Pristupnog partnerstva⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

budući da:

(1) Uredbom (EZ) br. 390/2001 predviđeno je da Vijeće na prijedlog Komisije kvalificiranom većinom odlučuje o načelima, prioritetima, prijelaznim ciljevima i uvjetima sadržanim u Pristupnom partnerstvu, kako će biti predloženo Turskoj, kao i o naknadnim važnim prilagodbama koje se na njega primjenjuju.

(2) Vijeće je na toj osnovi usvojilo Pristupno partnerstvo s Turskom 2001. i 2003.⁽²⁾

(3) U preporuci Komisije iz 2004. naglašava se da bi Europska unija trebala nastaviti s praćenjem procesa političke reforme te da bi u 2005. trebalo predložiti novo, revidirano Pristupno partnerstvo. Vijeće je nakon toga u siječnju 2006. usvojilo revidirano Pristupno partnerstvo⁽³⁾.

(4) Europsko vijeće je u prosincu 2004. zaključilo da će Europska unija na temelju Pristupnog partnerstva koje utvrđuje prioritete procesa reforme nastaviti pozorno pratiti napredak političkih reformi.

(5) Države članice su 3. listopada 2005. s Turskom započele pregovore o njezinu pristupaju Europskoj uniji. Napredak pregovora rukovodi se postignutim napretkom Turske u pripremanju za pristupanje, koji se između ostalog mjeri prema provedbi Pristupnog partnerstva, kako je ono redovno revidirano.

(6) U Obavijesti Komisije o strategiji proširenja i glavnim izazovima za 2006. i 2007. navodi se da se partnerstva ažuriraju krajem 2007.

(7) Vijeće se 11. prosinca 2006. dogovorilo da države članice na međuvladinoj konferenciji neće donijeti odluku o otvaranju osam poglavlja koja obuhvaćaju područja politike povezana s turskim ograničenjima nametnutim Republici Cipar, ni o privremenom zatvaranju poglavlja, sve dok Komisija ne provjeri je li Turska ispunila svoje obaveze u okviru Dodatnog protokola.

⁽¹⁾ SL L 58, 28.2.2001., str. 1.

⁽²⁾ Odluka 2001/235/EZ (SL L 85, 24.3.2001., str. 13.) i Odluka 2003/398/EZ (SL L 145, 12.6.2003., str. 40.).

⁽³⁾ Odluka 2006/35/EZ (SL L 22, 26.1.2006., str. 34.).

- (8) Vijeće je 17. srpnja donijelo Uredbu (EZ) br. 1085/2006 o uspostavljanju Instrumenta prepristupne pomoći (IPA) ⁽¹⁾, koji utvrđuje okvir za financijsku pomoć zemljama u prepristupnom razdoblju.
- (9) Zbog toga je primjereno usvajanjem revidiranog Pristupnog partnerstva ažurirati postojeće Partnerstvo kako bi se na temelju zaključaka iz Izvješća o napretku priprema za daljnju integraciju Turske u Europsku uniju iz 2007. odredili novi prioriteti za daljnji rad.
- (10) Kako bi se pripremila za članstvo, Turska bi trebala razviti plan koji sadrži raspored i posebne mjere za rješavanje prioriteta iz Pristupnog partnerstva.
- (11) Odluku 2006/35/EZ trebalo bi staviti izvan snage,

ODLUČILO JE:

Članak 1.

U skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 390/2001, načela, prioriteti, prijelazni ciljevi i uvjeti sadržani u Pristupnom partnerstvu za Tursku određeni su u ovom Prilogu.

Članak 2.

Provedbu Pristupnog partnerstva ispituju i prate tijela koja prema Sporazumu o pridruživanju osniva Vijeće na temelju godišnjih izvješća koja podnosi Komisija.

Članak 3.

Odluka 2006/35/EZ stavlja se izvan snage.

Članak 4.

Ova Odluka proizvodi pravne učinke trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. veljače 2008.

Za Vijeće
Predsjednik
D. RUPEL

⁽¹⁾ SL L 210, 31.7.2006., str. 82.

PRILOG

PRISTUPNO PARTNERSTVO ZA TURSKU ZA 2007.**1. UVOD**

Na sastanku održanom u Luxembourg u prosincu 1997., Europsko vijeće odlučilo je da će Pristupno partnerstvo biti ključno obilježje unaprijedene pretpristupne strategije kojom se u jedinstvenom okviru pokreću svi oblici financijske pomoći zemljama kandidatkinjama. Zajednica na taj način svoju pomoć ciljano usmjerava prema posebnim potrebama svake kandidatkinje, pružajući potporu u prevladavanju pojedinih problema s obzirom na pristupanje.

Vijeće je prvo Pristupno partnerstvo za Tursku usvojilo u ožujku 2001. U strateškom dokumentu Komisije o proširenju bilo je navedeno da će Komisija za Tursku predložiti revidirano Pristupno partnerstvo. Komisija je potom u ožujku 2003. predstavila revidirano Pristupno partnerstvo, koje je Vijeće usvojilo u svibnju iste godine. Kako bi se zajamčila održivost i nepovratnost procesa političke reforme, Komisija je u svojoj preporuci iz listopada 2004. predložila da EU nastavi pažljivo pratiti napredak političkih reformi. Komisija je posebno predložila usvajanje revidiranog Pristupnog partnerstva u 2005., koje je Vijeće usvojilo u siječnju 2006. Uobičajeno je da se nakon ostvarenog očekivanog napretka u provedbi kratkoročnih prioriteta iz partnerstava, partnerstva obnavljaju svake druge godine. Komisija stoga predlaže da se Pristupno partnerstvo obnovi.

Turska treba razviti plan koji uključuje raspored i posebne mjere za rješavanje prioriteta iz Pristupnog partnerstva.

Revidirano Pristupno partnerstvo osnova je brojnih političkih/financijskih instrumenata koji će se koristiti kako bi se Turskoj pomoglo u pripremama za članstvo. Pristupno partnerstvo će posebno služiti kao temelj za buduće političke reforme i mjerilo za ocjenu budućeg napretka.

2. NAČELA

Glavni prioriteti utvrđeni za Tursku odnose se na njezine sposobnosti da ispuni uvjete definirane na Europskom vijeću u Kopenhagenu 1993. te zahtjeve iz pregovaračkog okvira koji je Vijeće donijelo 3. listopada 2005.

3. PRIORITETI

Prioriteti navedeni u ovom Pristupnom partnerstvu odabrani su na temelju pretpostavke kako je realno očekivati da ih zemlja može ispuniti ili u njima znatno uznapredovati u idućih nekoliko godina. Uspostavljena je razlika između kratkoročnih prioriteta, čije se ostvarenje očekuje za godinu do dvije, i srednjoročnih prioriteta čije se ostvarenje očekuje u roku tri do četiri godine. Prioriteti se jednako odnose na zakonodavstvo i na njegovu provedbu.

U revidiranom Pristupnom partnerstvu naznačena su područja koja su prioritetna u pripremama Turske za članstvo. Međutim, Turska će u konačnici morati riješiti sva pitanja navedena u izvješćima o napretku, a to uključuje i učvršćenje procesa političke reforme kako bi se zajamčila njegova ireverzibilnost i osigurala njegova ujednačena provedba diljem zemlje i na svim razinama uprave. Važno je također da Turska ispuni obaveze usklađivanja zakonodavstva i provedbe pravne stečevine EU-a u skladu s obavezama koje proizlaze iz Sporazuma o pridruživanju, carinske unije i iz srodnih odluka Vijeća za pridruživanje EZ-Turska, kao na primjer o trgovinskom režimu za poljoprivredne proizvode.

3.1. KRATKOROČNI PRIORITETI**Politički dijalog****Demokracija i vladavina prava***Javna uprava*

- Nastaviti reformu javne uprave i kadrovske politike kako bi se osigurala veća učinkovitost, odgovornost i transparentnost,
- ojačati lokalne uprave reformom središnje uprave, prijenosom ovlasti na lokalne uprave i osiguravanjem odgovarajućih sredstava,
- provesti zakone kojima je svrha uspostaviti potpuno funkcionalan sustav pučkog pravobranitelja,
- donijeti i provesti zakone o Revizorskom sudu.

Civilni nadzor nad sigurnosnim snagama

- Pojačati napore na usklađivanju civilnog nadzora nad vojskom s praksom država članica EU-a. Osigurati da se vojska ne uključuje u politička pitanja i da tijela civilne vlasti u potpunosti izvršavaju svoje nadzorne zadaće u pogledu sigurnosnih pitanja, uključujući i ona u vezi s oblikovanjem strategije nacionalne sigurnosti i njezinom provedbom,
- poduzeti mjere koje će dovesti do veće odgovornosti i transparentnosti u vođenju sigurnosnih poslova,
- uspostaviti potpun parlamentarni nadzor nad vojnom i obrambenom politikom i nad svim rashodima koji se na njih odnose, što uključuje i vanjsku reviziju,
- vojnim sudovima ograničiti nadležnost na vojne dužnosti vojnog osoblja.

Pravosudni sustav

- Pojačati napore, između ostalog i kroz osposobljavanje, kako bi se osiguralo da sudstvo zakone koji se odnose na ljudska prava i temeljne slobode tumači u skladu s Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (ECHR), sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava (ECtHR) i člankom 90. turskog Ustava,
- osigurati neovisnost sudstva o ostalim državnim institucijama, pogotovo kad je riječ o Visokom vijeću sudaca i tužitelja i inspekcijском sustavu. Konkretno, osigurati da Visoko vijeće sudaca i tužitelja zastupa pravosuđe u cijelosti,
- jačati učinkovitost pravosuđa, posebno kroz jačanje institucionalne sposobnosti i usvajanje novog Zakona o parničnom postupku,
- nastaviti s uspostavom privremenih regionalnih prizivnih sudova.

Protukorupcijska politika

- Razviti opsežnu protukorupcijsku strategiju, koja obuhvaća i suzbijanje korupcije na visokoj razini, te središnje tijelo za nadzor koje će njezinu provedbu pratiti i putem sređivanja statističkih podataka. Poboľšati koordinaciju između svih uključenih institucija,
- osigurati provedbu Uredbe o etičkim načelima ponašanja državnih službenika, a njezinim odredbama obuhvatiti i izabrane dužnosnike, zaposlenike u sudstvu, akademskim ustanovama i vojsci,
- u skladu s najboljom europskom praksom ograničiti imunitete odobrene političarima i javnim dužnosnicima i poboľšati propise o transparentnosti u financiranju političkih stranaka i izbornih kapanja.

Ljudska prava i zaštita manjina*Poštovanje međunarodnog prava o ljudskim pravima*

- Ratificirati opcijski protokol UN-ove Konvencije protiv mučenja kojim se predviđa uspostava neovisnog sustava za praćenje stanja u zatvorskim objektima.

Europski sud za ljudska prava

- Postupati u skladu s ECHR-om i osigurati izvršenje presuda ECtHR-a u cijelosti.
- izmijeniti Zakon o kaznenom postupku kako bi se na snagu stavilo pravo na obnovu sudskog postupka u skladu s relevantnim presudama ECtHR-a.

Promicanje i provedba ljudskih prava

- U skladu s relevantnim načelima UN-a, osnovati neovisnu nacionalnu instituciju za ljudska prava, s osiguranim odgovarajućim resursima. Pratiti predmete iz područja ljudskih prava, pa i preko statističkih podataka.
- nastaviti osposobljavanje u tijelima kaznenog progona o temama iz područja ljudskih prava i o istražnim tehnikama.

*Građanska i politička prava***Sprečavanje mučenja i zlostavljanja**

- Osigurati provedbu mjera donesenih u okviru politike „nulte tolerancije” prema mučenju i zlostavljanju, a u skladu s ECHR-om i preporukama Europskog odbora za sprečavanje mučenja,
- osigurati provedbu Istambuskog protokola u cijeloj zemlji, i to posebno većom stručnošću u području zdravstva,
- pojačati borbu protiv nekažnjavanja. Osigurati da tužitelji u navodnim predmetima istrage provode pravovremeno i učinkovito te da one dovedu do otkrivanja i sudskog kažnjavanja počinitelja.

Pristup pravosuđu

- Pojačati napore kako bi se osigurali primjerna pravna pomoć i usluge tumačenja.

Sloboda izražavanja

- Kako bi se zajamčilo potpuno poštovanje slobode izražavanja, treba revidirati i provesti zakone o slobodi izražavanja, uključujući i slobodu tiska, u skladu s ECHR-om i sa sudskom praksom ECtHR-a,
- popraviti položaj osoba podvrgnutih kaznenom progonu ili nad kojima je izrečena kazna zatvora zbog nenasilnog izražavanja mišljenja.

Sloboda okupljanja i udruživanja

- Nastaviti provedbu svih reformi koje se odnose na slobodu udruživanja i mirnog okupljanja u skladu s ECHR-om i povezanom sudskom praksom. Provoditi mjere za sprečavanje prekomjerne uporabe sile od strane snaga sigurnosti,
- uskladiti zakone o političkim strankama s najboljim praksama država članica EU-a.

Organizacije civilnog društva

- Dodatno pojačati razvoj civilnog društva u zemlji i njegovu ulogu u oblikovanju javnih politika,
- olakšati i poticati otvorenu komunikaciju i suradnju između svih sektora turskog civilnog društva i europskih partnera.

Sloboda vjeroispovijesti

- Poduzeti mjere potrebne za uspostavu ozračja tolerancije koje u praksi dovodi do potpunog poštovanja slobode vjeroispovijesti.

U skladu s ECHR-om i sudskom praksom ECtHR-a:

- revidirati i provesti zakone o zakladama,
- protumačiti i primijeniti postojeće propise do usvajanja i provedbe novog Zakona o zakladama,
- osigurati da nemuslimanske vjerske zajednice steknu pravnu osobnost i ostvaruju svoja prava,
- zajamčiti mogućnost vjeronauka za nemuslimanske manjine, uključujući i izobrazbu njihova svećenstva,
- zajamčiti ravnopravnost turskih i stranih državljana s obzirom na mogućnost ostvarivanja prava na slobodu vjeroispovijesti kroz sudjelovanje u životu organiziranih vjerskih zajednica,
- donijeti zakone za sprečavanje ponovnih kaznenih progona i osuda osoba koje odbiju služiti vojni rok zbog prigovora savjesti ili vjerskih razloga.

*Ekonomska i socijalna prava***Ženska prava**

- Nastaviti s mjerama za provedbu postojećih propisa vezanih za ženska prava, a protiv svih oblika nasilja nad ženama, što uključuje i kaznena djela počinjena u ime časti. Osigurati posebnu izobrazbu za suce i tužitelje, tijela kaznenog progona, općinske i druge odgovorne institucije te u svim većim općinama, u skladu s postojećim zakonima, pojačati napore na osnivanju skloništa za žene ugrožene zbog nasilja,

- dalje jačati svijest javnosti o rodnim pitanjima, posebno kod muškaraca, i promicati ulogu žena u društvu, uključujući i kroz osiguran jednak pristup obrazovanju i sudjelovanju na tržištu rada te u političkom i društvenom životu; radi ispunjenja ovih ciljeva, podupirati razvoj ženskih organizacija.

Dječja prava

- Osigurati potpunu provedbu Zakona o zaštiti djeteta i promicati zaštitu dječjih prava u skladu s normama EU-a i međunarodnim normama,
- nastaviti nastojanja oko rješavanja problema dječjeg rada i dječjeg siromaštva i poboljšati položaj djece koja žive na ulici.

Radnička prava i sindikati

- Zajamčiti potpuno poštovanje sindikalnih prava u skladu s normama EU-a i mjerodavnim konvencijama ILO-a, posebno kad je riječ o pravu na organiziranje, pravu na štrajk i pravu na kolektivno pregovaranje,
- dodatno učvrstiti socijalni dijalog, omogućiti i poticati suradnju s partnerima u EU-u.

Antidiskriminacijska politika

- Zakonom i u praksi svim osobama zajamčiti potpuno uživanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, bez diskriminacije i bez obzira na njihov jezik, političko uvjerenje, spol, rasu ili etničko porijeklo, vjeru ili vjerovanje, invalidnost, dob ili spolnu orijentaciju,
- pojačati napore na revidiranju nastavnih programa i udžbenika kako bi se ih njih uklonilo diskriminacijski govor.

Manjinska prava, kulturna prava i zaštita manjina

- Osigurati kulturnu raznolikost i promicati poštovanje i zaštitu manjina u skladu s ECHR-om i načelima utvrđenim Okvirnom konvencijom o zaštiti nacionalnih manjina i u skladu s najboljim praksama država članica,
- jamčiti pravnu zaštitu manjinama, posebno s obzirom na mirno uživanje u posjedu, u skladu s Protokolom br. 1 ECHR-a.

Kulturna prava

- Unaprijediti djelotvoran pristup radijskim i televizijskim emisijama na ostalim jezicima, pored turskog, ponajprije uklaňanjem preostalih pravnih ograničenja,
- donijeti odgovarajuće mjere u potporu podučavanju drugih jezika, pored turskog.

Stanje na istoku i jugoistoku

- Razviti sveobuhvatan pristup za smanjenje regionalnih razlika, posebno za poboljšanje stanja u jugoistočnoj Turskoj, s ciljem poticanja gospodarskih, socijalnih i kulturnih prilika za turske građane, uključujući i one kurdske porijekla,
- ukinuti sustav seoske straže na jugoistoku zemlje,
- područje očistiti od mina.

Interno raseljene osobe

- Nastaviti s mjerama kojima bi se olakšao povratak interno raseljenih osoba u prebivališta u skladu s preporukama posebnog predstavnika glavnog tajnika UN-a za raseljene osobe,
- nastaviti provedbu zakona o naknadi gubitaka uzrokovanih terorizmom i borbom protiv terorizma. Žrtvama osigurati pravičnu i brzu naknadu.

Regionalna pitanja i međunarodne obaveze*Cipar*

- Aktivno poduprijeti napore oko provedbe procesa dogovorenog 8. srpnja, koji vodi sveobuhvatnom i održivom rješenju ciparskog problema u okviru UN-a i u skladu s načelima na kojima se temelji EU, što uključuje i konkretne korake kako bi se doprinijelo stvaranju povoljnog ozračja za takvo sveobuhvatno rješenje,
- u cijelosti provesti Protokol o prilagodbi Sporazuma iz Ankare o pristupanju novih država članica EU-u, uključujući i uklanjanje svih postojećih ograničenja za plovila pod ciparskom zastavom i plovila koja Cipar koristi za svoje trgovinske potrebe ⁽¹⁾,
- što prije poduzeti konkretne korake za normalizaciju dvostranih odnosa između Turske i svih država članica EU-a, uključujući i Republiku Cipar ⁽¹⁾.

Mirno rješavanje graničnih sporova

- Pojačati napore na rješavanju svih neriješenih graničnih sporova sukladno načelima mirnog rješavanja sporova u skladu s UN-ovom Poveljom, uključujući prema potrebi nadležnost Međunarodnog suda,
- nedvosmisleno se posvetiti dobrim susjedskim odnosima; nastojati riješiti svaki uzrok trzavica sa susjedima; suzdržati se od svih prijetnji ili postupaka koji bi se mogli nepovoljno odraziti na proces mirnog rješavanja graničnih sporova.

Obaveze u sklopu Sporazuma o pridruživanju

- Osigurati provedbu obaveza preuzetih u sklopu Sporazuma o pridruživanju, uključujući i carinsku uniju.

Ekonomska mjerila

- Nastaviti provoditi primjerene fiskalne i monetarne politike s ciljem poduzimanja odgovarajućih mjera za očuvanje makroekonomske stabilnosti i predvidljivosti,
- dodatno pojačati koordinaciju gospodarske politike u raznim ustanovama i područjima politike kako bi se osigurao dosljedan i održiv politički okvir za gospodarstvo,
- nastaviti privatizaciju poduzeća u državnom vlasništvu,
- nastaviti liberalizaciju tržišta i reforme cijena, posebno u području energetike i poljoprivrede,
- početi rješavati pitanje neravnoteže na tržištu rada. U tom smislu poboljšati poticajne strukture i fleksibilnost na tržištu rada radi povećanja stopa sudjelovanja i zaposlenosti; unaprijediti obrazovanje i stručno osposobljavanje, što će potaknuti pomak s poljoprivrednoga gospodarstva na gospodarstvo koje se temelji na uslugama,
- poboljšati poslovno ozračje. U tom smislu unaprijediti funkcioniranje trgovačkog sudstva i zaštititi neovisnost regulatornih tijela za tržište; poboljšati stečajni postupak kako bi se rješavale zapreke za izlazak s tržišta,
- odrediti i primijeniti načine za rješavanje pitanja sive ekonomije.

Sposobnost za preuzimanje članskih obaveza*Poglavlje 1.: Slobodno kretanje robe*

- Ukinuti zahtjeve za uvoznim dozvolama ili licencama, kao i nerazmjerno visoke zahtjeve u pogledu certifikacije proizvoda koji nisu rabljena motorna vozila,
- Komisiji podnijeti plan ukidanja uvoznih dozvola za rabljena motorna vozila,
- dovršiti identifikaciju mjera koje su u suprotnosti s člancima od 28. do 30. Ugovora o EZ-u, izraditi plan za njihov opoziv i u turski pravni poredak uvesti klauzulu o uzajamnom priznavanju,
- započeti rješavati preostalo otvoreno pitanje regulatorne zaštite podataka za farmaceutske proizvode.

⁽¹⁾ Vidjeti također deklaraciju Europske zajednice i njezinih država članica od 21. rujna 2005.

Poglavlje 3.: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

- Predstaviti detaljnu strategiju koja bi trebala sadržavati i vremenski raspored svih potrebnih mjera s obzirom na usklađivanje zakonodavstva i institucionalnih sposobnosti radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a obuhvaćenom ovim poglavljem,
- nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u pogledu uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija, posebno tako što će se za priznavanje stručnosti odrediti postupak različit od akademskog postupka priznavanja i usvojiti minimalne zahtjeve u pogledu osposobljenosti utvrđene Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija ⁽¹⁾,
- započeti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području poštanskih usluga.

Poglavlje 4.: Slobodno kretanje kapitala

- Nastaviti uklanjati ograničenja koja utječu na izravna strana ulaganja porijeklom iz EU-a,
- započeti usklađivati zakonodavstvo u području platnih sustava s pravnom stečevinom EU-a.

Poglavlje 5.: Javna nabava

- Dodijeliti organizaciji nadležnoj za javnu nabavu zadaću da osigura dosljednu politiku i upravlja njezinom provedbom,
- predstaviti sveobuhvatnu strategiju koja obuhvaća sve reforme potrebne za usklađivanje zakonodavstva i razvoj institucionalnih sposobnosti radi usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a.

Poglavlje 6.: Pravo trgovačkih društava

- Donijeti novi Trgovački zakonik.

Poglavlje 7.: Pravo intelektualnog vlasništva

- Poboľjšati sposobnost policije, carine i pravosudnih tijela za provedbu prava intelektualnog vlasništva, što uključuje i jačanje koordinacije između navedenih tijela,
- posebno se pozabaviti krivotvorenjem robnih marki i piratstvom.

Poglavlje 8.: Tržišno natjecanje

- U skladu sa zahtjevima pravne stečevine EU-a donijeti Zakon o državnoj potpori te osnovati nadzorno tijelo za državnu potporu, koje će biti operativno neovisno i u stanju ispuniti postojeće obaveze u pogledu transparentnosti,
- dovršiti i donijeti Nacionalni program za restrukturiranje čelične industrije u skladu sa zahtjevima EU-a.

Poglavlje 9.: Financijske usluge

- Nastaviti usklađivanje s novim kapitalnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i s drugim direktivama iz tog sektora (sustav zajamčenih uloga, likvidacija i prestrukturiranje, financijski konglomerati, bankovni računi),
- pojačati standarde bonitetnog nadzora i nadzora u bankarskom i nebankarskom financijskom sektoru. Osnovati neovisno regulatorno i nadzorno tijelo u sektoru osiguranja i mirovinskom sektoru.

Poglavlje 10.: Informacijsko društvo i mediji

- Donijeti Zakon o elektroničkim komunikacijama usklađen s postojećim regulatornim okvirom EU-a,
- dovršiti postupak donošenja i provedbe ključnih „početnih uvjeta” za regulatorni okvir EU-a za 2002.,
- nastaviti usklađivanje zakonodavstva u području audiovizualne politike, posebno s obzirom na Direktivu o televiziji bez granica.

Poglavlje 11.: Poljoprivreda i ruralni razvitak

- Osnovati agenciju IPARD (Instrument za prepristupnu pomoć ruralnom razvoju) akreditiranu u skladu sa zahtjevima EU-a,

⁽¹⁾ SL L 255, 30.9.2005., str. 22. Direktiva kako je zadnje izmijenjena Uredbom Komisije (EZ) br. 1430/2007 (SL L 320, 6.12.2007., str. 3.).

- ukinuti ograničenja na trgovinu govedim mesom, živim govedima i govedim nusproizvodima.

Poglavlje 12.: Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika

- Donijeti okvirni zakon o hrani, hrani za životinje i veterinarskim poslovima, u skladu sa zahtjevima EU-a, kojim se omogućuje cjelovit prijenos pravne stečevine EU-a,
- osigurati djelovanje sustava za identifikaciju i registraciju goveda i bilježenje njihova kretanja u skladu s pravnom stečevinom EU-a i započeti s provedbom odgovarajućeg sustava za praćenje kretanja ovaca i koza,
- poduzeti mjere potrebne da Svjetska organizacija za zdravlje životinja prizna regiju Trakiju područjem na kojem zbog cijepjenja nema slinavke i šapa,
- razvrstati sva poljoprivredno-prehrambena gospodarstva po kategorijama na temelju pravne stečevine EU-a i pripremiti nacionalni program za unaprjeđenje tih gospodarstava.

Poglavlje 13.: Ribarstvo

- Učvrstiti upravna tijela, posebno osnivanjem središnjeg odjela nadležnog za sva pitanja vezana za ribarstvo. Posebnu pozornost potrebno je još posvetiti jačanju ribarskih inspekcija i nadzornih službi,
- donijeti revidirani Zakon o ribarstvu u skladu sa zahtjevima EU-a, koji treba obuhvatiti i područje upravljanja flotom kao i inspekciju i nadzor.

Poglavlje 14.: Prometna politika

- Donijeti okvirni Zakon o željeznici kako bi se postupno otvorilo tursko tržište željezničkog prometa i kako bi se predvidjelo razdvajanje funkcija vezanih za upravljanje infrastrukturom i pružanje usluga,
- nastaviti usklađivanje i provedbu u pomorskom sektoru, posvećujući posebnu pozornost učinkovitoj provedbi sprečavanja onečišćenja okoliša. Dodatno pojačati pomorsku upravu, u što treba uključivati i poboljšanje sigurnosnih rezultata turske flote i provedbu pravne stečevine EU-a iz područja pomorske sigurnosti,
- u području zrakoplovstva raditi na pronalaženju tehničkog rješenja koje će osigurati potrebnu komunikaciju kako bi se zajamčila primjerena razina sigurnosti zračnog prometa u regiji jugoistočnog Sredozemlja,
- sudjelovati u postupku za priznanje „oznake Zajednice” i osigurati jasnu strategiju postupnog usklađivanja s pravnom stečevinom EU-a o „Jedinstvenom europskom nebu”,
- uskladiti se s relevantnim odredbama i posebnostima priopćenja Europske konferencije o civilnom zrakoplovstvu u području politike sigurnosti civilnog zrakoplovstva.

Poglavlje 15.: Energetika

- Nastaviti usklađivanje i provedbu pravne stečevine EU-a o unutarnjem tržištu plina i električne energije i o prekograničnim razmjenama električne energije, i s obzirom na moguće pristupanje Ugovoru o energetskoj zajednici. Osigurati provedbu pravednih i nediskriminirajućih pravila za prijenos plina,
- nastaviti razvijati sposobnosti različitih regulatornih tijela i osigurati njihovu neovisnost,
- pojačati administrativnu sposobnost i nastaviti usklađivanje u području energetske učinkovitosti, promicati visokoučinkovitu kongeneraciju i razvijati energiju iz obnovljivih izvora za prijevoz, za dobivanje električne energije, za grijanje/hlađenje, uključujući i postavljanje primjerenih i ambicioznih ciljeva i poticaja,
- pristupiti Zajedničkoj konvenciji o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i o sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada.

Poglavlje 16.: Porezi

- Poduzeti praktične korake koji vode znatnom sniženju diskriminirajućih poreza na alkoholne proizvode, uvozni duhan i uvozne cigarete i predstaviti plan s jasnim ključnim točkama, o kojem je postignuta suglasnost s Komisijom, za brzo ukidanje svih preostalih diskriminirajućih poreza,

- nastaviti usklađivanje PDV-a i trošarina, posebno s obzirom na njihovu strukturu i primijenjene stope,
- nastaviti jačanje i osuvremenjivanje porezne uprave, uključujući i sektor informacijske tehnologije, radi veće usklađenosti i bolje naplate poreznih prihoda te smanjenja sive ekonomije.

Poglavlje 18.: Statistika

- Pravovremeno predstaviti ključne pokazatelje nacionalnih računa u skladu s Europskim sustavom integriranih gospodarskih računa (ESA 95),
- uskladiti metodologiju i organizacijski ustav za prikupljanje podataka radi izrade poljoprivrednih statistika u skladu sa zahtjevima EU-a,
- dovršiti uspostavu registra poslovnih subjekata.

Poglavlje 19.: Socijalna politika i zapošljavanje

- Uspostaviti uvjete za djelotvoran socijalni dijalog na svim razinama, između ostalog donošenjem novih zakona kojima se ukidaju ograničavajuće odredbe o djelovanju sindikata i jamče puna sindikalna prava,
- predati analizu neprijavljenog rada u Turskoj i izraditi plan za rješavanje tog problema u kontekstu općeg akcijskog plana za provedbu pravne stečevine EU-a na dobrobit ukupne radne snage,
- dovršiti rad na Zajedničkom memorandumu o socijalnom uključivanju (Joint Inclusion Memorandum - JIM) i na Zajedničkoj procjeni o prioritetima politike zapošljavanja (Joint Assessment Paper on Employment Policy Priorities - JAP) i aktivno provesti procesa njihova praćenja.

Poglavlje 20.: Poduzetništvo i industrijska politika

- Donijeti revidiranu sveobuhvatnu strategiju industrijske politike.

Poglavlje 22.: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

- Pojačati uspostavu institucionalnih struktura i administrativnu sposobnost u područjima planiranja, pripreme projekata, praćenja, vrednovanja te financijskog upravljanja i kontrole, posebno na razini resornih ministarstava, radi provedbe pretpripravnih programa EU-a u okviru pripreme za provođenje kohezijske politike Zajednice.

Poglavlje 23.: Pravosuđe i temeljna ljudska prava

- Pojačati napore na usklađivanju svojih zakona s pravnom stečevinom EU-a u području zaštite osobnih podataka i osnovati neovisno nadzorno tijelo za zaštitu podataka,
- ostale prioritete pogledati u odjeljku i o političkim mjerilima.

Poglavlje 24.: Pravda, sloboda i sigurnost

- Nastaviti jačati sve institucije za kazneni progon, a njihov status i djelovanje uskladiti s europskim normama, pa i kroz razvijanje međuagencijske suradnje. Donijeti Etički kodeks i osnovati neovisan i djelotvoran sustav za pritužbe kako bi se osigurala veća odgovornost svih tijela kaznenog progona,
- nastaviti napore na provedbi Nacionalnog akcijskog plana za azil i migracije (uključujući i donošenjem hodoograma), pojačati sposobnosti za borbu protiv nezakonite migracije u skladu s međunarodnim normama,
- žurno s EU-om sklopiti sporazum o ponovnom prihvatu,
- postići napredak u pripremama za donošenje sveobuhvatnog Zakona o azilu, u skladu s pravnom stečevinom EU-a, a to uključuje i uspostavu tijela nadležnog za pitanja azila,
- nastaviti napore na provedbi Nacionalnog akcijskog plana za integrirano upravljanje granicama, što uključuje i definiranje detaljnog hodoograma. Potrebno je poduzeti mjere za osnivanje novog pograničnog redarstvenog tijela,
- provesti nacionalnu strategiju protiv organiziranog kriminala. Pojačati borbu protiv organiziranog kriminala, opojnih droga, trgovanja ljudima, prijevара, korupcije i pranja novca.

Poglavlje 26.: obrazovanje i kultura

- Poboľšati administrativnu sposobnost Nacionalne agencije zadužene za programe Cjeloživotno učenje i Mladi u akciji, kako bi mogla svladavati zahtjeve povećanog opsega posla.

Poglavlje 27.: Okoliš

- Donijeti opsežnu strategiju za postupan prijenos, uvođenje i provedbu pravne stečevine EU-a, koja sadrži planove za povećanje potrebnih administrativnih sposobnosti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini i potrebna financijska sredstva, te se u njoj navode ključne točke i rokovi,
- nastaviti prijenos, uvođenje i provedbu pravne stečevine EU-a, posebno horizontalnih i okvirnih propisa, kao što je procjena utjecaja na okoliš, uključujući prekogranične aspekte i jačanje administrativne sposobnosti,
- donijeti Nacionalni plan gospodarenja otpadom.

Poglavlje 28.: Zaštita potrošača i zdravlja

- Nadalje usklađivati zakone s pravnom stečevinom EU-a u području zaštite potrošača i zdravlja, uključujući područja vezana za krv, tkiva i stanice te duhan, i osigurati odgovarajuća upravna tijela i izvršne sposobnosti,
- ojačati sposobnost sudova da osiguraju dosljedno tumačenje propisa o zaštiti potrošača, između ostalog i izobrazbom,

Poglavlje 29.: Carinska unija

- Uskladiti zakonodavstvo o slobodnim zonama s odgovarajućom pravnom stečevinom EU-a, posebno propise o carinskom i poreznom nadzoru,
- ojačati sposobnost carinske uprave za izvršenje, posebno u borbi protiv nezakonite trgovine i krivotvorenja. Nastaviti pripreme za međupovezivanje informacijskih sustava sa sustavima EU-a,
- ukinuti oslobođenje od plaćanja carine za robe obuhvaćene Carinskom unijom koje se putnicima na ulasku u Tursku prodaju u bescarinskim prodavaonicama.

Poglavlje 30.: Vanjski odnosi

- Uskladiti se sa stajalištem EU-a u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji u odnosu na Razvojnu agendu iz Dohe i u OECD-u,
- dovršiti usklađivanje s režimom Europske zajednice o općem sustavu povlastica (GSP),
- nastaviti napore kako bi se sklopili preostali sporazumi o slobodnoj trgovini s trećim zemljama u skladu s pravnom stečevinom EU-a.

Poglavlje 31.: Vanjska, sigurnosna i obrambena politika

- Nastaviti usklađivanje za zajedničkim stajalištima, deklaracijama, izjavama, demarševima EU-a o zajedničkoj vanjskoj i sigurnosnoj politici (ZVSP),
- uskladiti politike prema trećim zemljama i stajališta u okviru međunarodnih organizacija sa stajalištima EU-a i njegovih država članica, uključujući i u odnosu na članstvo svih država članica EU-a u relevantnim organizacijama i aranžmanima kao što je Wassenaarski sporazum.

Poglavlje 32.: Financijska kontrola

- Usvojiti ažurirani dokument o unutarnjoj financijskoj kontroli u javnom sektoru (PIFC) i izvedene propise u području PIFC-a,
- donijeti još neusvojene propise kako bi se zajamčio rad turskog Revizijskog suda u skladu s normama i smjernicama Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI),
- uspostaviti operativno neovisnu koordinacijsku strukturu za suzbijanje prijevara, radi zaštite financijskih interesa EU-a.

3.2. SREDNJOROČNI PRIORITETI

Ekonomska mjerila

- Dovořiti proces privatizacije,
- osigurati održivost javnih financija,
- nastaviti podizati razinu općeg obrazovanja i zdravlja, s posebnim naglaskom na mlade naraštaje i žene,
- unaprijediti državnu infrastrukturu, posebno u sektorima energetike i prometa, kako bi se ojačala konkurentnost gospodarstva u cjelini.

Sposobnost preuzimanja članske obaveze

Poglavlje 2.: Sloboda kretanja radnika

- Osigurati da javne službe za zapošljavanje imaju odgovarajuću nadležnost jamčiti sudjelovanje u mreži EURES-a (Europska služba za zapošljavanje),
- nastaviti jačati upravna tijela, a posebno tijela za koordinaciju programa socijalne pomoći.

Poglavlje 3.: Pravo poslovnog nastana i sloboda pružanja usluga

- Nastaviti ukidati ograničenja prava poslovnog nastana i slobode pružanja prekograničnih usluga,
- nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području poštanskih usluga,
- nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području uzajamnog priznavanja stručnih kvalifikacija, a posebno raditi na tome da se izvan snage stave uvjeti vezani uz državljanstvo.

Poglavlje 5.: Javna nabava

- Provesti strategiju javne nabave,
- promicati uporabu elektroničkih sredstava u postupcima javne nabave.

Poglavlje 6.: Pravo trgovačkih društava

- Usvojiti svenamjenski okvir za financijsko izvještavanje u području korporativnog računovodstva i revizije u skladu s normama EU-a,
- pooštriti zahtjeve za objavljivanje podataka. Osobito, usvojiti opći zahtjev kojim se od poduzeća traži da dokumentiraju podatke o revidiranom pravnom subjektu i konsolidirane financijske izvještaje, kako bi oni mogli biti dostupni javnosti.

Poglavlje 7.: Pravo intelektualnog vlasništva

- Nastaviti usklađivanje i osigurati djelotvornu provedbu prava intelektualnog vlasništva.

Poglavlje 8.: Politika tržišnog natjecanja

- Uskladiti sekundarno zakonodavstvo u području državnih potpora,
- osigurati transparentnost u području državnih potpora u skladu s postojećim dvostranim obvezama. Izvijestiti Zajednicu o svim programima potpore i unaprijed prijaviti svaku pojedinačnu potporu koja će se dodijeliti.

Poglavlje 10.: Informacijsko društvo i mediji

- Nastaviti prijenos i provedbu pravne stečevine EU-a u području elektroničkih komunikacija i pripremiti se za potpunu liberalizaciju tržišta,
- dalje se usklađivati s pravnom stečevinom EU-a u području audiovizualne tehnologije i jačati neovisnost i administrativnu sposobnost regulatornog tijela.

Poglavlje 11.: Poljoprivreda i ruralni razvoj

- Nastaviti razvijati identifikacijski sustav za zemljište i nacionalni sustav za registraciju poljoprivrednika kako bi se pripremili za nadzor poljoprivrednog zemljišta,
- započeti pripremu provedbe probnih aktivnosti vezanih za okoliš i krajolik, s ciljem buduće provedbe poljoprivredno-ekoloških mjera.

Poglavlje 12.: Sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika

- Usvojiti mjere suzbijanja bolesti životinja i uspostaviti planove njihova iskorjenjivanja u slučajevima kad je to opravdano zdravstvenim stanjem životinja,
- pojačati laboratorijske i nadzorne sposobnosti u područjima sigurnosti hrane te veterinarskih i fitosanitarnih poslova, a posebno s obzirom na referentne laboratorije, ispitivanje ostataka (uključujući planove za nadzor) i postupke uzorkovanja,
- uskladiti zakonodavstvo koje se odnosi na transmisivne spongiformne encefalopatije (TSE) i životinjske nusproizvodine i započeti ustrojavati neophodne sustave za sakupljanje i obradu.

Poglavlje 13.: Ribarstvo

- Uspostaviti pouzdan sustav za procjenu ribljeg fonda radi preciznih podataka o morskim resursima,
- prilagoditi postojeći registar ribarske flote zahtjevima EU-a.

Poglavlje 14.: Prometna politika

- Nastaviti zakonodavno i administrativno usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području prometa, posebno s obzirom na cestovni promet i sigurnost zračnog prometa,
- ojačati sposobnosti za provedbu pravne stečevine EU-a, uključujući i nadzorne mjere, u skladu s normama EU-a.

Poglavlje 15.: Energetika

- Osigurati uspostavu konkurentnog unutarnjeg tržišta energije u skladu s direktivama o električnoj energiji i plinu. Dalje ojačati administrativna i regulatorna tijela nužna za funkcionalno i konkurentno energetska tržišta,
- donijeti zakon o nuklearnoj energiji kojim se osigurava visoka razina nuklearne sigurnosti u skladu s normama EU-a.

Poglavlje 16.: Porezi

- Nastaviti usklađivanje trošarina i PDV-a, posebno s obzirom na odbitke, izuzeća, posebne sustave, povrate poreza i primjenu nižih stopa.

Poglavlje 18.: Statistika

- Osnažiti koordinacijsku ulogu i unaprijediti administrativne sposobnosti Turkstata kako bi se osigurali vremenski brže prikupljanje, obrada i širenje podataka.

Poglavlje 19.: Socijalna politika i zapošljavanje

- Nastaviti prijenos pravne stečevine EU-a i zajedno sa socijalnim partnerima jačati pripadajuća administrativna i provedbena tijela uključujući i inspekciju rada,
- osnažiti sposobnosti za procjenu i praćenje tržišta rada i socijalnog razvoja te riješiti strukturne probleme.

Poglavlje 21.: Transeuropske mreže

- Dati prednost projektima definiranim u okviru Ocjene potreba prometne infrastrukture (TINA) te projektima od općeg interesa navedenim u smjernicama za transeuropske energetske mreže Europske zajednice.

Poglavlje 22.: Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata

- Na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini razviti administrativne sposobnosti za provedbu eventualne buduće kohezijske politike Zajednice.

Poglavlje 24.: Pravda, sloboda i sigurnost

- Ubrzati nastojanja za uspostavljanjem sustava integriranog upravljanja granicom u skladu s pravnom stečevinom EU-a, temeljeno na tijesnoj međuagencijskoj koordinaciji i stručnosti osoblja, koji između ostalog obuhvaća i mehanizam preliminarne procjene slučaja radi identificiranja osoba kojima je potrebna međunarodna pomoć na granicama,
- nastaviti usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području azila, posebno ukidanjem geografskih ograničenja na Ženevsku konvenciju i jačanjem zaštite, socijalne pomoći i integracijskih mjera za izbjeglice,
- osigurati sukladnost turskog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU-a u građanskim predmetima i jačati pravosudne sposobnosti za primjenu pravne stečevine.

Poglavlje 27.: Okoliš

- Nastaviti prenositi i provoditi pravnu stečevinu EU-a koja se odnosi na okvirne propise, međunarodne konvencije o zaštiti okoliša i zakone o zaštiti prirode, kakvoći vode, kemikalijama, industrijskom onečišćenju i upravljanju rizikom i gospodarenju otpadom,
- ustrajati u integraciji zahtjeva zaštite okoliša u ostale sektorske politike.

Poglavlje 28.: Zaštita potrošača i zdravlja

- Osigurati visoku razinu zaštite kroz učinkovitu provedbu propisa o zaštiti potrošača i uključivanje nadležnih potrošačkih organizacija,
- u području duševnog zdravlja, razvijati službe utemelje na lokalnoj zajednici kao alternativu institucionalizaciji te osigurati dodjelu dostatnih financijskih sredstava za skrb o duševnom zdravlju.

Poglavlje 29.: Carinska unija

- Dovršiti usklađivanje carinskih propisa o robi i tehnologiji s dvojnog namjenom, prekursorima te krivotvorenoj i piratskoj robi.

Poglavlje 32.: Financijski nadzor

- Uskladiti turski Kazneni zakon s Konvencijom o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (Konvencija PIF) i njezinim protokolima.

4. PROGRAMIRANJE

Financijska pomoć za prioritete navedene u Pristupnom partnerstvu bit će na raspolaganju putem dva financijska instrumenta: programi doneseni prije i tijekom 2006. provest će se u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 2500/2001 od 17. prosinca 2001. o pretprijetnoj financijskoj pomoći za Tursku⁽¹⁾. Programi i projekti koji su doneseni počevši od 2007., provest će se u skladu s Uredbom (EZ) br. 1085/2006. U okviru oba ta instrumenta, Komisija je donijela, ili će donijeti, odluke o financiranju, a nakon toga s Turskom potpisati sporazume o financiranju. Sporazumi o financiranju služe kao pravna osnova za provedbu konkretnih programa.

Turska također ima pristup financijskim sredstvima iz višedržavnih i horizontalnih programa.

⁽¹⁾ SL L 342, 27.12.2001., str. 1. Uredba stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 1085/2006.

5. UVJETOVANOST

Pomoć Zajednice u financiranju projekata putem pretpristupnih instrumenata uvjetovana je turskim poštovanjem obaveza preuzetih sporazumima između EZ-a i Turske, što uključuje i Odluku o Carinskoj uniji 1/95 i druge odluke, daljnje konkretne korake prema učinkovitom zadovoljavanju kriterija iz Kopenhagena, a posebno napredak u ispunjavanju posebnih prioriteta iz ovog revidiranog Pristupnog partnerstva.

U slučaju nepoštovanja ovih općih uvjeta, Vijeće bi moglo odlučiti suspendirati financijsku pomoć na temelju Uredbe (EZ) br. 2500/2001 ili na temelju članka 21. Uredbe (EZ) br. 1085/2006. Posebni uvjeti uključeni su također u pojedinačne godišnje programe. Nakon donošenja odluka o financiranju, s Turskom će biti potpisan sporazum o financiranju.

6. PRAĆENJE

Provedba Pristupnog partnerstva provjerava se pomoću mehanizama uspostavljenih Sporazumom o pridruživanju, kad je primjereno, te preko izvješća Komisije o napretku.

Pododbori Sporazuma o pridruživanju pružaju mogućnost preispitivanja provedbe prioriteta iz Pristupnog partnerstva i postignutog napretka u pogledu pravne prilagodbe, uvođenja i provedbe. Odbor za pridruživanje raspravlja o ukupnom razvoju, napretku i problemima u ispunjavanju prioriteta iz Pristupnog partnerstva, kao i o konkretnim pitanjima koja mu proslijede pododbori.

Praćenje programa za pretpristupnu financijsku pomoć zajednički provode Turska i Komisija, preko Zajedničkog odbora za praćenje (ZOP)/Odbor za praćenje i provedbe programa IPA. Kako bi se osigurala učinkovitost praćenja, projekti koji se financiraju kroz svaki pojedinačni sporazum o financiranju moraju obuhvaćati provjerljive i mjerljive pokazatelje dostignuća. Nadzor koji se temelji na tim pokazateljima pomaže Komisiji, ZOP-u/Odboru za praćenje i provedbe programa IPA i Turskoj da naknadno, kada je to potrebno, preorijentiraju programe i oblikuju nove. ZOP/Odbor za praćenje i provedbe programa IPA osigurava da aktivnosti koje se financiraju kroz pretpristupne programe budu u skladu s Pristupnim partnerstvom.

Pristupno partnerstvo će se prema potrebi nastaviti prilagođavati sukladno članku 2. Uredbe (EZ) br. 390/2001.